

Kommentierung – ein Auslaufmodell?

Im Gegenteil: In der Printwelt Hochkonjunktur des Stellenkommentars

- Studienausgaben (z.B. Deutscher Klassiker-Verlag)
- Historisch-kritische Ausgaben (z.B. Erneuerung der Weimarer Ausgabe)

z.B. : Goethe, Briefe. Historisch-kritische Ausgabe. Berlin 2008ff.

Kommentierung –

In der digitalen Welt überflüssig?

Aufgaben des Stellenkommentars in der Briefausgabe

- Klärung außertextlicher Zusammenhänge
- Erläuterung / Übersetzung sprachlicher Zusammenhänge
- Verweise auf Parallel- und Bezugsstellen

Bestandteile des Kommentars in der neuen Ausgabe der Goethe-Briefe

„Kopf“

Datierung, Absender, Adressat, Absendeort, Bestimmungs/Empfangsort

„Überlieferung“

Nennung und Beschreibung aller textkritisch relevanten Zeugen

„Textkritik“

Varianten / Vorstufen / Überlieferungsvarianten falls textkritisch relevant

„Beilagen“

„Erläuterungen“

„Register“

(Personen, Werke, Orte, Institutionen...)

Kommentarfunktionen

- Bezugs- und Antwortbriefe
- Dokumente zum Entstehungskontext
- Zitate / Quellen
- Parallelstellen (in unterschiedlichen Korpora) / „Thesaurus-Recherchen“
- Sacherläuterungen (Worte, Werke, Ereignisse, Orte, Personen)

Lemmata als Sprungmarken

Stellenkommentare als kuratierter Hyperlink

Lemmata als Sprungmarken

Stellenkommentare als kuratierter Hyperlink

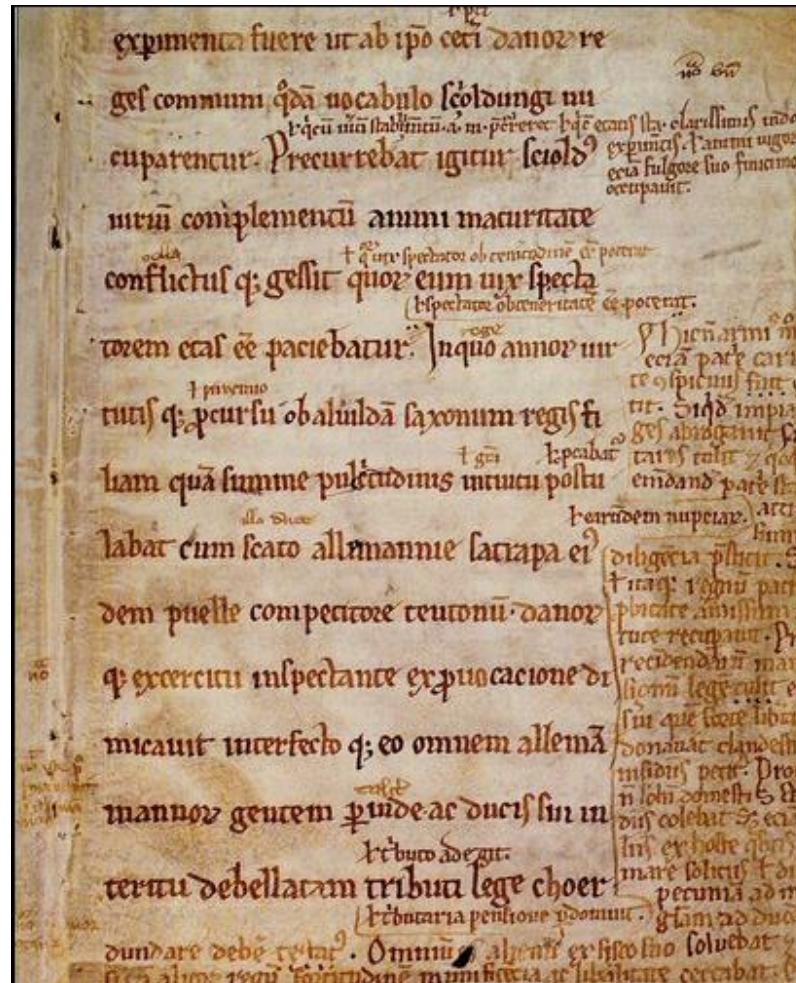
Möglichkeit von Doppel- und Mehrfachverweisen

Personen – Orte – Daten – Themen

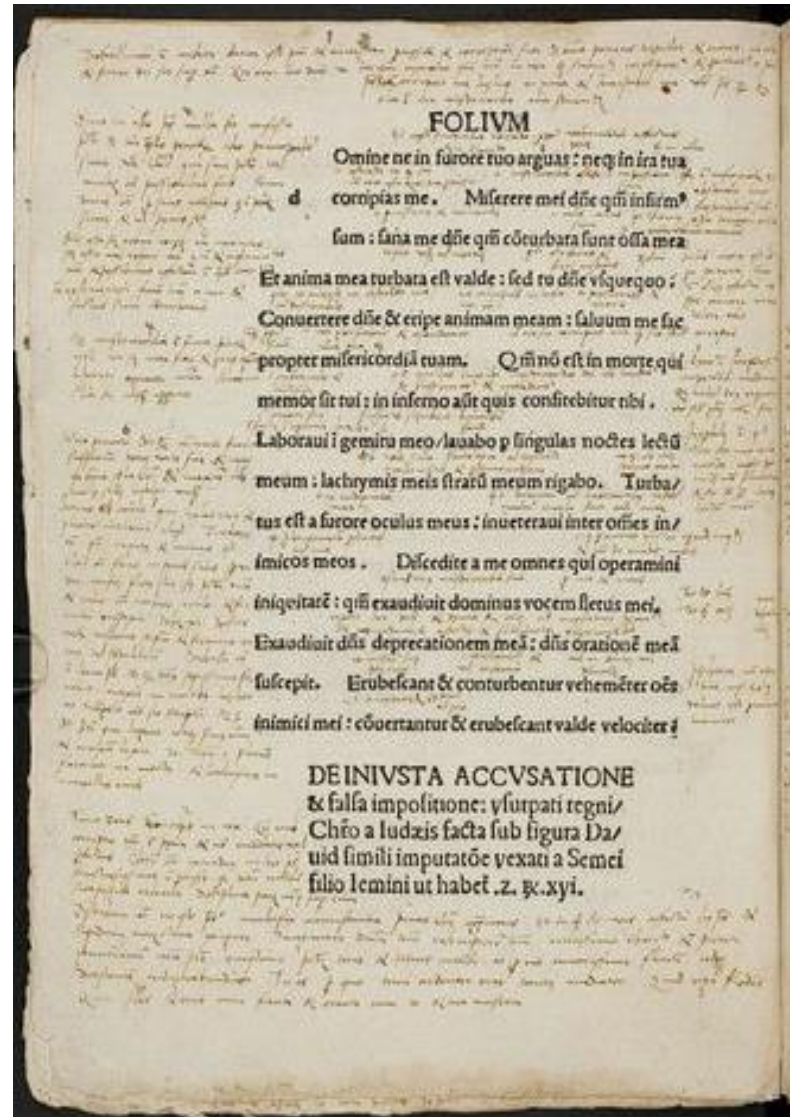
SUCHE

Wie behält der Nutzer die Orientierung?

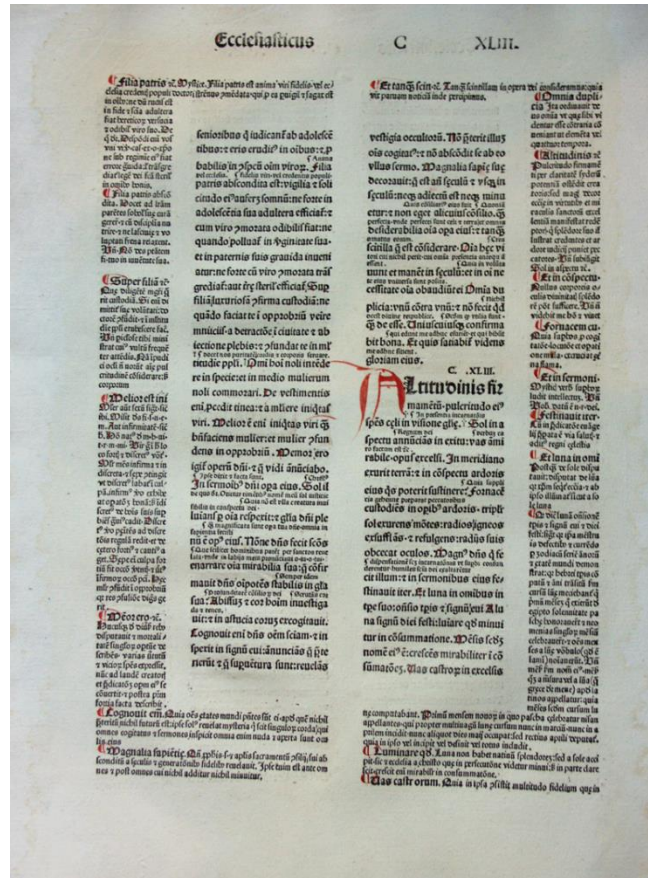
DHd 2018 - Zur Zukunft der digitalen Briefedition- Köln, den 27.2.2018
 Prof. Dr. Anne Bohnenkamp: Kommentierung – ein Auslaufmodell?

DHd 2018 - Zur Zukunft der digitalen Briefedition- Köln, den 27.2.2018
Prof. Dr. Anne Bohnenkamp: Kommentierung – ein Auslaufmodell?

DHd 2018 - Zur Zukunft der digitalen Briefedition- Köln, den 27.2.2018
Prof. Dr. Anne Bohnenkamp: Kommentierung – ein Auslaufmodell?

DHd 2018 - Zur Zukunft der digitalen Briefedition- Köln, den 27.2.2018

Prof. Dr. Anne Bohnenkamp: Kommentierung – ein Auslaufmodell?

003 | Show metadata

1v:1
Den Haag Januari 1873

Waarde Theo,
Van huis hoorde ik dat gij goed en wel te Brussel gearriveerd zijt, en Uw eerste indruk goed was.–
Ik begrijp er zoo alles van hoe vreemd het in het begin zijn zal, maar houd maar goeden moed, het zal wel lukken.– Ge moet mij eens spoedig schrijven hoe het gaat & hoe of je kosthuis [1](#) bevalt.

Ik hoop dat dat laatste goed zal zijn.– Pa schreef mij dat gij goede vrienden met Schmidt [2](#) zijt, dat is flink, ik geloof hij een beste kerel is & die u wel goed op de hoogte zal brengen.–

1v:2
Wat waren het prettige dagen met Kerstmis, ik denk er nog zoo dikwijls aan; zij zullen U ook wel lang in het geheugen blijven daar het ook de laatste dagen waren waarop je t'huis waart. Ge moet mij vooral schrijven wat je al zoo voor schilderijen ziet & wat je mooi vindt.

Ik heb het druk tegenwoordig in het begin van het jaar.– Mijn nieuwe jaar is goed begonnen, ik heb f. 10.- per maand opslag gekregen, zoodat ik nu f. 50.- per maand verdien, & boven dien kreeg ik nog f. 50.- extra.– [3](#) Is dat niet prachtig,

3
Den Haag Januari 1873

Waarde Theo,
Van huis hoorde ik dat gij goed en wel te Brussel gearriveerd zijt, en uw eerste indruk goed was.–
Ik hoop dat dat laatste goed zal zijn.– Pa schreef mij dat gij goede vrienden met Schmidt zijt, dat is flink,

1. Theo boarded with the family of the minister [Hendrik van den Brink](#), place St Catherine [5](#) in Brussels (cf. FR b2594, b2601) [Hendrik van den Brink \(1841-1918\)](#) clergyman in Brussels (Click to search)

vangoghletters.org/vg/search/advanced?originaltext=original&translation=translation&annotations=notes&essays=essays&other=other&from=1&to=1&date_from=1872-09-29&date_until=1890-07-31&order=date&person_code=313

